

RECENSIONS

«*Qui fruit ne sap collir*» (I i II). *Homenatge a Lola Badia*, a cura de A. ALBERNI, L. CIFUENTES, J. SANTANACH i A. SOLER, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona – Editorial Barcino 2021, 968 p.

«*Qui fruit ne sap collir*» és la cita del *Llibre del gentil e tres savis* de Ramon Llull que titula l'homenatge que col·legues, deixebles i amics han volgut retre a la trajectòria acadèmica i professional de Lola Badia amb motiu del seu setantè aniversari. L'homenatge és un recull de setanta articles que ocupen dos volums ben gruixuts i curiosament editats per Edicions UB i Editorial Barcino. Els textos, ordenats alfabèticament segons el cognom de l'autor, estan escrits tant en català i castellà com en italià i anglès, i en tots s'hi reconeix el compromís, el mestratge i l'entusiasme d'una de les figures claus de l'estudi de la literatura catalana antiga.

Nascuda a Barcelona, Lola Badia és catedràtica de Literatura Catalana Medieval a la Universitat de Barcelona des de 1987, fundadora i directora del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona i membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona des de 1996. Es va doctorar l'any 1977 a la UAB amb una tesi sobre el *Cançoneret de Ripoll* dirigida per Martí de Riquer, qui ha sigut un dels seus grans mestres. L'any 2016 li fou concedit el Premi Nacional de Cultura. Transmissora i divulgadora del coneixement de la literatura catalana antiga i investigadora de la cultura medieval europea, la seva obra para atenció en el llegat de Ramon Llull, Bernat Metge, Ausiàs March o en la narrativa del segle XV, entre molts altres temes d'interès.

La presentació dels volums, a càrrec del Rector de la Universitat de Barcelona, Joan Guàrdia Olmos, destaca la tasca de recerca infatigable en l'àmbit de la literatura catalana antiga i medieval de Lola Badia, la seva influència en el món universitari, el valor de la seva obra crítica i filològica, la seva vocació internacional i la seva generositat intel·lectual. Aquests i altres trets de la carrera i personalitat de la Lola Badia es poden encaixar si analitzem les contribucions que formen aquests dos volums miscel·lanis.

La seva influència en les universitats catalanes i l'estima que en elles ha generat les manifesten les nombroses institucions adherides a l'homenatge i les aportacions dels seus companys de professió i vocació. De la UB, a més dels curadors dels volums Anna Alberni, Lluís Cifuentes, Joan Santanach i Albert Soler, destaquen els textos de Rocío Da Riva, Anton M. Espadaler, Anna Fernández-Clot, Maria de las Nieves Muñiz, Josep Murgades, Gemma Pellissa, Julio Samsó i Josep Solervicens; de la UAB hi participen Lluís Cabré, Alejandro Coroleu, Sebastià Giralt, Francesc J. Gómez, Jaume Mensa i Josep Pujol; de la Universitat de Girona, Miriam Cabré, David Guixeras, Xavier Lamuela, Sadurní Martí, Rafael Ramos, Xavier Renedo, Josep M. Ruiz Simon, Jaume Torró i Francesc Tous; de la Universitat Pompeu Fabra, Marta Marfany i Raquel Parera; de la Universitat Rovira i Vigili, Marina Navàs Ferré i de la Universitat Oberta de Catalunya hi col·labora Antònia Carré. Però també hi participen membres d'institucions d'altres indrets del territori de parla catalana, com Rafael Alemany i Llúcia Martín de la Universitat d'Alacant; Rafael Beltran, Rosanna Cantavella, Francisco M. Gimeno, Josep Izquierdo i Josep E. Rubio de la de València;

Tomás Martínez Romero escriu des de Castelló (Universitat Jaume I) i José Argüés Aldaz des de Saragossa.

El vincle i estimació de Lola Badia vers la cultura i llengua italianes es manifesta amb l'alta participació de docents i investigadors italians com Giovanni Albertocchi (Universitat de Girona), Annamaria Annicchiarico (Università Roma Tre), Chiara Crisciani (Università di Pavia), Giorgio Faggin (Università degli Studi di Padova), Lino Leonardi (Scuola Normale Superiore, Pisa), Raffaele Pinto (Universitat de Barcelona), Elena Pistolesi (Università per Stranieri di Perugia) i Ilaria Zamuner (Università di Chieti-Pescara).

La seva inestimable aportació als estudis lul·listes la podem vincular amb les col·laboracions d'Anthony Bonner (Maioricensis Schola Lullistica), Fernando Domínguez Reboiras (Albert-Ludwigs-Universität), Alexander Fidora (ICREA-UAB), Annemarie C. Mayer (Katholieke Universiteit Leuven), Michela Pereira (SISMEL, Firenze) i Maribel Ripoll (UIB), però també amb les dels membres del Centre de Documentació Ramon Llull, Robert D. Hughes, Simone Sari i Maria Toldrà.

La seva formació com a romanista i en llengües hispàniques, així com la seva tasca com a filòloga de la llengua catalana amb alta vocació internacional, la evidencien les contribucions dels promotors del català a Hongria, Kálmán Faluba i Károly Morvay (Universität Eötvös Loránd de Budapest), les dels traductors i filòlegs Roger Friedlein (Ruhr-Universität Bochum), Jeremy Lawrance (University of Oxford), Albert Lloret (University of Massachusetts Amherst) i Josep Massot i Muntaner (IEC). En aquest sentit, també convé mencionar les aportacions de l'assessor lingüístic del Parlament de Catalunya, Jordi Parramon, del filòleg i acadèmic de la llengua espanyola Francisco Rico, de la filòloga catalana Isabel de Riquer Permanyer, del poeta i crític literari Pere Rosselló i de l'editor Barry Taylor (The British Library).

Igualment, els interessos de recerca de Lola Badia els podem indagar a partir dels temes dels treballs publicats en aquest homenatge, com són el *Curial e Güelfa*, Ausiàs March, l'astronomia, Joan Roís de Corella, *Tirant lo Blanc*, Andreu Febrer, Nicolau Eimeric, Ramon Llull, la medicina, Dante, Petrarca, Sèneca, Francesc Eiximenis, Pico della Mirandola, Bartomeu de Tresbens o Jordi de Sant Jordi, entre molts altres.

El segon volum es clou amb el recull de *Resums/Abstracts* (365-406), la prolífica *Bibliografia de la Lola Badia (1971-2020)* (407-474), ordenada cronològicament, i la *Taula d'adhesions a l'homenatge* (475-480), amb més de deu institucions promotores, més de trenta institucions adherides i més de cent cinquanta adhesions particulars que expressen el seu reconeixement a la docent i investigadora homenatjada.

Maria CABRÉ DURAN
Universitat de Girona

Gemma AVENOZA, Laura FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ i Lourdes SORIANO ROBLES (ed.),
La producción del libro en la Edad Media. Una visión interdisciplinar, Madrid, Sílex
2019, 467 p.

Vist des del present, es fa difícil imaginar que un manuscrit d'època medieval pugui aportar un ric cabàs d'informacions diverses que van molt més enllà dels continguts que transmet la lletra que té escrita en els folis. Talment com les legions d'arrò-